

elang etc.
land werd
hap. Doch
gemeen be-
persoonlijke
t van deze
ikeling op-
tegenover
strouw ge-
immer het
mag even-
ht van den
k, waarom
achte naar
geaccen-
geen posi-

ring werd
blok, zoo-
diekrecht-
organisatie
eft elkaar
r „sommig-
op als een
g van het
het Over-
men beide
souverei-
at er van
terrein is,
ig te zor-
s toch het
et gevaar,
heid gaat
eit in den
ng van de
nt wetge-
an de be-
ten elkaar
issie, toen
leek, niet
opt al in
lhaaft het
waaronder

dat men
t met dit
zijn geest-
arbitrarily
sommigen
voor het
en, haast-
dat kerk-
ren. Wat
heid van
t hij toen
dit dacht.
ers. Daar-
r wel zijn

vestie der
a bedrijfs-
es, zooals
georgani-
opo waar-
t rapport
ieder ge-
nog eens
enwerking
kan vol-
ficiënten
in allen
eren ver-
fsregelin-
nende be-
selend uit
rganisatie
angmacht
van een

ist. Want
van een
verkoopen
t. En het
fici-
ingst allen
t spreekt
aar wel-
len ze er
orden die
recht
dat het
verwaar-

ing „ter-
gang
yne's wet-
rukte. En
de Anti-
g van za-
zijn orga-
zijn, ze
erderheid
tenen; en
ook meer
naar het
t toeken-

nen van dwangmacht aan een B.O., die zeer efficiënt zal willen werken, doch tenslotte God niet vreest en geen mensch ontziet. Die heele kwestie der publiekrechtelijke bevoegdheden is veel te ingrijpend, om in zulk een gemakkelijk zinnetje af te doen. Onze menschen zitten al boordvol problemen en gewetensvragen, nu de ordening nog maar in de kinderschoenen staat. Maar het zal nog maar een begin der smarten zijn, als we een B.O. krijgen, voor wie de noodzaak der efficiency normatief is bij de behartiging van bedrijfsbelangen.

15. Tenslotte: in het begin wees ik op den samenhang tusschen deze organisatie en den algemeenen roep daarom in het kader der antichristelijke eenheidsbeweging. De B.O. mag volgens het rapport geboren worden „zoo veel mogelijk“ uit vrijwillige samenwerking, en gebouwd op de vrije organisaties, als ze alle bedrijfsgevoelens mag dwingen, dan vrees ik dat dit het einde wordt der vrije organisaties. Ze mogen dan zelf hun vertegenwoordiging in de B.O. aanwijzen, zoodat ook de Christelijke organisaties daarin gerepresenteerd zijn, de B.O. gelijk die wordt voorgesteld is tenslotte zelf niet Christelijk. En deze B.O. dwingt als het er op aan komt al onze menschen. Ik vrees als sluitstuk de algeheele gelijkstelling.

En als het op deze wijze voor het bedrijfsleven tot stand komt, waarom zou hier dan de grens liggen? Daar is ook nog zoiets als school en jeugdvoeding. Internationaal kennen we al de UNESCO. En hier te lande experimenteert men ook al met een nationale jeugdgemeenschap. Waarom zouden we ophouden bij bedrijfsorganisatie? We kunnen dan ook krijgen een jeugdorganisatie, een schoolorganisatie, een onderwijsorganisatie, en zelfs wel een kerkorganisatie. Allemaal gebaseerd op vrijwillige samenwerking, althans zoo veel mogelijk en voorloopig. Alle gebouwd op de vrije organisaties. Maar alle met dwangmacht over alle betrokkenen. Zoiets is toch noodig voor den efficiënt gang van zaken.

Als we niet heel erg oppassen, kunnen ook A.R. „beginzelen“ en Calvinistische filosofie dienen om den looper uit te leggen voor den Antichrist als hij straks zitten komt in den tempel Gods. B. HOLWERDA.

het CONGRES.

Hier volgen nog enkele mededeelingen over het congres.

1e. De opgave voor deelneming geschiedt uitsluitend bij den Heer J. Bos, Pedel der Theol. Hoogeschool, Broederweg 15, Kampen. Liefst per giro No. 28869. Men geve zich vooral spoedig op. De organisatie van een congres vraagt veel werk. En de belangstelling is groot. Vorige week bracht b.v. één postbestelling meer dan 100 opgaven.

2e. Wie uitsluitend de prae-adviezen wenscht te ontvangen, geve zich gewoon voor deelneming aan het congres op. Hij ontvangt te zijner tijd dan den bundel prae-adviezen over de post.

3e. Wie zich opgeeft ontvangt automatisch de prae-adviezen. Daarover behoeft niet nader te worden gecorrespondeerd.

4e. Wie logies verlangt vraagt dat aan bij den Heer C. de Jong, Dollardstraat 136, Amersfoort. Wie over logies schreef aan den Heer Bos beschouwe dat als niet gezonden. Alle correspondentie daarover moet uitsluitend naar Amersfoort gezonden worden. Daar is een commissie gevormd, welke deze geheele zaak zal regelen. De aanvragen moeten evenwel per se voor 1 Maart a.s. binnen zijn, want een goede organisatie vraagt zeer veel voorbereiding.

5e. Wat de literatuur betreft over de op het congres te behandelen onderwerpen, hieromtrent het volgende:

a. Koninkrijk Gods en Kerk. Hierover literatuur op te geven is bijna ondoenlijk. We noemen iets:

Dr. Kuiper: Pro Rege, zie register.
Dr. Bavinck: Dogmatiek, zie register.
Dr. Greijdanus: Men leze zijn verklaring na van die teksten, waarin over het Koninkrijk Gods wordt gesproken, b.v. Luc. 1:33; 4:43; 7:28; 8:1 en dergelijke.

Dr. Schilder: Ons aller Moeder.
Dr. Groshede: Bijlage II van zijn Kommentar op Mattheus.

Dr. S. G. de Graaf: Het Koninkrijk Gods (brochure Calv. Stud. bew.).

b. Gemeene Gratie.

Een overzicht van de „gangbare meening“ geven: Prof. Diepenhorst Jr. in zijn brochure: De Gemeene Gratie en de antithese; en

Dr. S. J. Popma: Hedendaagsche vragen aangaande de Gemeene Gratie. Verder:

Prof. Greijdanus: Vragen in verband met de kwestie van de algemeene Genade, Ref. XVIII, No. 10 enz.; Bezwaarschrift tegen de leerbesluiten van 1942; Het Calvinisme, p. 36 v.

Prof. Schilder: Jezus Christus en het Cultuurleven; Wat is de Hemel (zie register). Vele artikelen in „De Reformatie“, b.v. XXI, No. 13 v.; XX, No. 32 v.; XIX, No. 32; XX, No. 3 v.; XVIII, No. 6 v.; Catechismus I, vooral p. 282 v.

Prof. Dooyeweerd: Nieuw Nederland, I, 9, 10, 11, 37, 38.

c. Art. 36 N. G. B.

Voor al het rapport over art. 36 ingediend bij de synode van 1905. Dit rapport is afgedrukt in A. Janse: De verhouding van de Christelijke Politiek tot de wereldsche.

Verder Kuiper: Gemeene Gratie, zie register. Colijn: Saevius enz.

d. Souvereiniteit in eigen kring.

De rede van Kuiper over dit onderwerp. C. Veenhof: De souvereiniteit in eigen kring. Prof. Schilder: Zijn artikelen in de XXII Jrg. van „De Reformatie“, p. 154 v.

Prof. Dooyeweerd: Nieuw Nederland, I, No. 12, 13, 14, 15 en 39.

ZENDING EN EVANGELISATIE

„DE KERKEN IN INDONESIË“ OP DE SYNODE VAN EINDHOVEN.

Het anti-revolutionaire dagblad „De Rotterdammer“ heeft in z'n nummer van 7 Febr. j.l. zijn kerknieuws-redacteur iets laten mededeelen over een onderhoud met ds. Probawinoto, den Javaanschen predikant, die op de Synode van Eindhoven „de Kerken in Indonesië“ (weten de synode-leden ook WELKE kerken dat zijn?) vertegenwoordigt.

We zijn van oordeel, dat „De Rotterdammer“, welk blad toch anti-revolutionair wil blijven, beter doet, zich niet te laten spannen voor het wagentje van den professor en de dominee Bavinck, Bakker, Van der Brink, Harder, Pos, Verkuyl, Wiersinga, om slechts enkelen te noemen. Wat dezen bezielt, wordt — zoo het nog niet lang duidelijk ware — klaar als de dag uit het fraaie stuk „Verklaring en oproep“, dat tijdens de politionele actie door het Zendingconsulaat te Batavia werd verspreid en de onderteekening van eenigen hunner droeg. Daar in werd openlijk het links-radicaal standpunt gehuldigd, zij het omsluisd met een waas van vroomheid.

Een anti-revolutionaire krant verliest op z'n minst de voorzichtigheid uit het oog, als hij de bemiddeling van een dezer heeren kiest, zoodra de Indische kwestie ter sprake komt, want de waarheid over Indië komt niet uit de bronnen, welke zij aanboren, tenzij huns ondanks.

Bovendien, „De Rotterdammer“ behoort toch wel zóóveel over de situatie op Java te weten, dat hij het overbodig mag achten iemand, die uit Djokja komt en daar bok nog gaarne wil terugkeeren, te ondervragen over de „regeerlijk“. Want, voor den Javaan, die iets ten nadeele van de Djokja-kliek of ten voordeele van de Nederlanders zou zeggen, zou terugkeer naar het el dorado der „regeerlijk“ gelijk staan met zelfmoord. Nogal naïef dus, dat „juist het feit, dat ds. Probawinoto uit Djokja kwam“, voor den kerknieuws-redacteur reden was dr. Bavinck's bemiddeling in te roepen voor een onderhoud.

Wat de Javaansche predikant zegt is overigens typeerend genoeg voor de in-droeve geestelijke verwarving, waarin de Javaansche christenen en met hen vele synodale zendingarbeiders, mitsgaders de bewonderaars dezer laatste, verkeeren.

Revolutionaire propaganda, kerkelijke eenheidsdrijfverij, anti-nederlandsche gezindheid en zendingstrategie zijn dooreengestrengeld tot een schier onontwarbaar kluwen.

We zullen ook geen poging doen dit alles te onttrafelen, iets wat trouwens op den weg van de Synode van Eindhoven ligt.

Die Synode zal het rapport moeten behandelen, dat is samengesteld naar aanleiding van de conclusies der conferentie te Batavia in Mei 1947, waar de delegatie van „De Kerken in Indonesië“ (voorz. B. Probawinoto) en die van „de buitenlandsche Kerken“ (voorz. Th. B. W. G. Gramberg) samentroffen.

De Synode van Eindhoven zal zich hebben te beraden over de vraag of zij zich zal conformeren aan het revolutionair drijven van „de Kerken in Indonesië“ en de groep Bavinck, Bakker c.s., dan wel of zij zich met beslistheid daarvan zal vrijmaken en een krachtig woord van vermaan en een opwekking tot wederkeer doen uitgaan.

In zóóverre zou het stuk in „De Rotterdammer“ misschien nog nut kunnen doen, als van eenige synode-leden de oogen open gingen.

Van meet af heeft de „regeerlijk“ de pretentie gevoerd namens „het volk van Indonesië“ te spreken. En nog immer is het ideaal: één volk, één land, één Djokja-dictatuur en dan alle „buitenlanders“, met name de Nederlanders, er uit. Tenminste op den duur, want ze mogen nog eerst met geld en hersens die oost-aziatische welvaartssfeer, waarin voor den blanke geen plaats is, helpen stichten.

De Javaansche Kerken hebben niet alleen haar roeping verzaakt, maar zijn geheel meegezogen door den revolutiestroom. Het een is het gevolg van het ander: eerst de roeping om getuige van Christus te

zijn temidden van een vijandige wereld, ook als vervolging en verdrukking enig uitzicht zijn, verzaakt, daarna revolutionair met de revolutionairen.

De Javaansche Kerken voeren nu ook de pretentie „de kerken in Indonesië“ te zijn. Van een aparte groep van Gereformeerde Kerken van M.-Java kan b.v. geen sprake meer zijn. Ze vormen alle één groep, vereenigd in den z.g. „Raad van kerken in Indonesië“, waarin alle gezindten zijn opgenomen. Nu waren op de conferentie te Batavia alleen de kerken van Java (en blijkbaar niet eens alle) vertegenwoordigd, maar dat was geen bezwaar om het recht op te eischen erkend te worden als „delegatie van de kerken in Indonesië“.

Dat ging dus nog heel wat verder dan Linggadjati in de politiek! We hoorden indertijd op Java verluiden, dat het nogal wat moeite heeft gekost de heeren zóóver te krijgen, dat ze met „buitenlanders“ wilden confereren. En op die verwarrende (hoe kon het anders) conferentie schijnt nog heel wat „wantrouwen“ overwonnen te zijn. Dit beduidt, dat de „buitenlandsche“ afgevaardigden (w.o. prof. Bavinck, dr. Bakker, ds. Verkuyl) vroolijk over alle bezwaren heensprongen, gelijk zij dit aan hun progressiviteit verplicht waren.

Dat de heeren Bavinck c.s. zich als „buitenlanders“ willen laten kwalificeeren en te Batavia officiële behoorden tot de delegatie van buitenlandse Kerken, moeten zij weten. Maar de Synode van Eindhoven mag zich wel even realiseren, wat deze terminologie bedoelt en de republikeinsche aspiraties proeven, waarbij H.M. de Koningin ook een „buitenlandsche“ vorstin wordt. Prae-advies van den heer Jan Schouten is hier wenschelijk. Wellicht kan de Synode dan — voor het te laat is — tot het besluit komen aan ds. Probawinoto een verstandige boodschap voor z'n republikeinsche broeders mee te geven. Namelijk, dat de heeren Bavinck en Bakker (die eenmaal, toen het politieke firmament nog blauw was, de gelegenheid verzuimden om in een Soemba-rapport alle koloniale mentaliteit af te zweren en trouwe — nog steeds pro-nederlandsche — inheemsche Christenen kerkelijk recht te gunnen en in Christus gelijkwaardig te achten) dwaze leiders zijn gebleken, en dat de Synode hun weg en dien hunner medestanders niet opgaat, doch vasthoudt aan het rood-wit EN blauw, zoodat er geen synodaal zegel aan de republikeinsche weg-met-Nederland-propaganda gehecht wordt.

Als ds. Probawinoto aan den Redacteur van „De Rotterdammer“ vertelt, dat de christenen op Midden-Java zulke vooraanstaande plaatsen in het maatschappelijk leven innemen, kunnen we hem niet tegenspreken. Helaas! Ook de christenen in Rusland gaan zoo langzamerhand vooraanstaande posities bekleden. Zoodra diegenen, die zich Kerk noemen, zich verzoend hebben met de revolutie en haar taal spreken en haar propaganda voeren, neemt de invloed van de „Kerk“ bij den dag toe. Dat gaat overal zoo! De christenen worden dan niet meer als „vijandige personen“ beschouwd en dat zijn ze dan ook stellig niet meer. Ds. Probawinoto constateert met voldoening, dat de christenen, die in den Japanschen tijd zoo gewantwoord werden als spionnen van de Nederlanders, zich het republikeinsche vertrouwen hebben waardig gemaakt, omdat ze kerkelijk en maatschappelijk toonden zulke goede patriotten te zijn. We moeten ook dit helaas geloooven. Maar de echte Kerk beschouwt zulke christenen wel als vijandige personen!

Waarom?
Dat staat in het requisitoir, dat mr. Van Kleffens over de Djokjasche heeren in den Veiligheidsraad hield.

Dat staat in de commentaren van de R.V.D. te Batavia, kort voor, tijdens en kort na de politionele actie.

Dat staat op de graven van de Nederlandsche soldaten.

Dat staat gegrift in de herinnering van de Nederlanders, de Chineesche en de niet-republikeinsche Inheemsche gemeenschap in Indië, die hun slachtoffers bij duizenden tellen.

Volgens ds. Probawinoto zijn er in Midden-Java wel vervolgingen geweest van Christenen door fanatieke Mohammedanen, maar hiervan droeg de bevolking schuld. „De regeering greep dan onmiddellijk in“.

Moeten we dat nu ook geloooven? Zoo ja, dan zou dat betekenen, dat de Djokja-kliek wel de middelen bezit haar gezag te doen gelden, als het in haar kraam te pas komt en dat dus elke moordpartij niet eens indirect, maar onmiddellijk voor haar verantwoording komt.

Toch geloooven we, dat de zaken anders liggen. Ook wij spraken op Java meermalen menschen, die uit het hart van de „regeerlijk“ kwamen. Inheemschen en Europeanen. Onder de laatste bijvoorbeeld R.K. geestelijken, die niet, gelijk de heeren Bakker, Bavinck, Verkuyl c.s., buiten schot bleven, maar onder vele gevaaren hun dienstwerk in het binnenland zoo lang mogelijk volbrachten. Die gaven een heel ander getuigenis. Onmacht en onwil „regeert“ ook in het hart van de „regeerlijk“. Zoovele groepjes, zoovele bandietenleiders, die zich van de z.g. Djokjasche „regeering“ en van elkaar net zoo veel aantrekken als hun nuttig voorkomt. Die „regeering“ te Djokja heeft juist zooveel „gezag“, dat zij terreur kan ontketenen, maar beteugelen, dat kan ze niet.

Er zijn nog wel verstandige menschen op republikeinsch gebied, maar dezen — het is hun geraden —